

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	ДАЛС і ДТО	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	нормативна
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	1

СУЧАСНІ ДИЗАЙНЕРСЬКІ ТА МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ

Семестр 1 (осінь 2022)
01.10.2022 – 14.01.2023

Викладач	Лагода Оксана Миколаївна, доктор мистецтвознавства, PhD
E-mail	oxanalahoda@gmail.com
Заняття	За розкладом (дистанційно)
Консультації	За домовленістю (дистанційно)
Адреса	к. 311, поверх 3, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	057 706-28-11 (кафедра); +380972618179 (викладач)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — СДМП); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається (прізвище студента, група) — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Окрім конспекту, який студенти впорядковують самостійно відповідно до тематики занять, роботи для рубіжного контролю (семінарських занять) мають бути надіслані на e-mail викладача. Консультавання з викладачем відбуваються у визначені дні та години. За бажанням можна пропонувати листування у Messenger, Viber Telegram.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Рекомендованою передумовою для вивчення дисципліни СДМП є такі навчальні дисципліни як «Історія мистецтв» та «Історія і теорія дизайну», а також «Естетика» та «Культурологія».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Алексіс Л. Бойлен. Візуальна культура / пер. з англ. Г. Лелів. Київ : ArtHuss, 2021. 2008 с.
2. Бойчук О.В. Пространство дизайна. Харьков : «Новое слово», 2013. 367 с.
3. Морфология культуры: тезаурус. За ред. В.О. Лозового. Харьков: Право, 2007. 384 с.
4. Пизулевский В.О. Дизайн и культура. X. : Из-во «Гуманитарный центр», 2014. 316 с.

5. Скокова Л. *Культурні практики в сучасному суспільстві: теоретичні підходи та імперичні виміри: Монографія. Київ, 2018. 334 с.*

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Абстракція: Искусство дизайна: веб-сайт URL: <http://abstract-online.ru>

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ДИЗАЙН» ТА ЙОГО ВИДИ: веб-сайт URL:

<https://sdamzavas.net/1-36078.html>

Культурні індустрії в сучасному місті: веб-сайт URL:

<http://www.creativecities.org.ua/uk/creative-industries/texts/?newsid=22>

Д.В. Иванов. Виртуалізація общества: веб-сайт URL:

http://lib.ru/POLITOLOG/ivanov_d_v.txt

Иванов Д. В. Глэм-капитализм. Мир брендов, трендов и трэша [Электронный ресурс]

СПб. : Страта, 2015. 138 с.: веб-сайт URL: <https://www.rulit.me/books/glem-kapitalizm-read-431754-1.html>

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю демонстрації тематичних презентацій і виходу до мережі Інтернет.

Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, PowerPoint 2010 / 2016.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою курсу є підготовка студентів до самостійного критичного аналізу дизайн-практик в аспекті їх концептуального осмислення та зв'язків з сучасним мистецтвом; в освоєнні багатства цінностей, ідей та концепцій, які сприяють розвитку своєрідного мислення фахівця з дизайну на основі філософсько-естетичної рефлексії на різноманітні глобальні явища та поведінкові стереотипи (потенційні запити) людей в умовах сучасності.

Завданням дисципліни є теоретичне осмислення сутності сучасних мистецьких і дизайнерських практик в культурі (масовій, буденній, проектній). У зв'язку з чим, курс ґрунтується на розгляді аналогічних проблемних питань в мистецтві та дизайні в періоди модерну, постмодерну, постпостмодерну і охоплює порівняльним аналізом період від початку ХХ століття до наших днів в контексті його історично-культурологічного розвитку.

Серед проблемних питань, що розглядаються:

- історичне підґрунтя формування мистецьких і дизайнерських практик ХХ століття, їх абриси у ХХІ столітті;
- течії, напрями мистецтва, концепції дизайну та їх роль в інтелектуально-практичній, проектно-художній діяльності;
- ключові сфери діяльності митців і дизайнерів (побутова, виробнича, професійно-художня); закони і принципи її реалізації в сучасному суспільстві;
- практика як вид специфічної діяльності, її структура в контексті сучасних концепцій розвитку дизайну та стратегій оповідності;
- художній образ як інтегральна структура мистецтва і дизайну, ретранслятор цінностей проектних ідей;

- процеси трансформації образно-стилістичних, формально-естетичних та інших цінностей сучасності в предметній творчості;
- креатив творця та його втілення в дизайнерських і мистецьких практиках постіндустріального та постпостіндустріального суспільства.

На лекційних і семінарських заняттях студенти набувають навички теоретичного аналізу та виявлення проблем в сфері розвитку дизайнерських практик з можливістю подальшого використання результатів роботи у власних авторських проектах.

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність застосовувати методологію наукових досліджень на теоретичному і практичному рівнях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна вивчається протягом 1 семестру 1-го курсу (3 кредитів ECTS, 90 навчальних години, в тому числі 30 годин — аудиторні лекційні (24 год.) та практичні (6 год.) заняття та 60 годин — самостійні). Всього курс має 1 модуль, який складається з трьох змістових модулів (12 тем).

Модуль 1. ДИЗАЙНЕРСЬКІ ТА МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА (XX – ПОЧАТОК XXI СТОЛІТТЯ)

Змістовний модуль 1. Культурно-історичний контекст розвитку дизайн-практик і мистецьких течій першої половини XX століття (загальна характеристика).

Тема 1. На шляху до «синтезу мистецтв» і арт-дизайну: місія, стратегії, реальність.

1.1. Сутність понять «практика», «мистецька практика», «дизайн-практика»; їх особливість на межі XX – XXI століть: коло проблем і контури предмета. Основна термінологія з дисципліни: актуальне мистецтво, сучасне мистецтво, стилі мистецтва, авангардне мистецтво, модернізм.

1.2. Мистецькі практики в контексті науково-технічного прогресу і матеріальної культури людства: походження та становлення, ключові характеристики, специфіка модерністської образотворчості: естетико-культурологічні та мистецтвознавчі виміри.

Тема 2. Дизайн як вид проектно-художньої діяльності.

2.1. Місце дизайну в системі культурних цінностей. Художня еволюція дизайну. Проектна культура дизайну як фактор розвитку сучасного предметного світу.

2.2. Вплив сучасного мистецтва та його естетики на розвиток дизайну. Концепції розвитку сучасного дизайну. Актуалізація стратегії оповідності. Кореляція та залежність візуальної та проектної культур.

Тема 3. Типологія сучасних мистецьких практик і класифікація в дизайні.

3.1. Феномен речі в дизайні. Синтез функцій. Вплив художніх шукань авангардистських течій на розвиток дизайну.

3.2. Конструктивізм і деконструктивізм в дизайні. Спільне й відмінне в «сучасному», «актуальному», «концептуальному» мистецтві та дизайні.

Тема 4. Культурна спадщина та її вплив на розвиток сучасного мистецтва і дизайну;

4.1. Сутнісні виміри сучасного дизайну (гуманізація). Дизайн в контексті гламуризації суспільства (теорія Д. Іванова).

4.2. Людиноцентричність, екологічність, концептуальність, емоційність

(сенсорність) дизайну як стратегії розвитку дизайнерських практик і протиставлення актуальним культурно-мистецьким практикам.

1 семінарське заняття (з Тем 1-4) Актуальні культурно-мистецькі та дизайнерські практики в контексті творчих експериментів митців і дизайнерів першої половини ХХ століття: виклики, успіхи, проблеми.

Змістовний модуль 2. Мистецькі та дизайнерські практики як культурні індустрії сучасності в другій половині ХХ століття (порівняльний аналіз).

Тема 5. Художньо-образна проблематика в сучасному мистецтві: тенденції, інновації

5.1. Проблема наявності / відсутності «героя»: взаємодія або протиставлення етичного естетичному, плюральність змістів, конотативність естетичних ідеалів..

5.2. Антитеза: модернізм – постмодернізм. Формування естетики типового, стереотипного, виняткового (ексклюзивного) /серійного в дизайн-діяльності.

Тема 6. Масовізація образно-стилістичного аспекту дизайну:

6.1. Сучасна класифікація стилів дизайну, їх співвіднесення зі стилями мистецтва.

6.2. Культурно-мистецькі проекти: тематизація, нарративізація, текст і контекст, підміна або імітація змістів. Специфіка бієнале, трієнали, спеціалізованих експозицій.

Тема 7. Життя митця як арт- або дизайн-практика в контексті видовищної культури сучасності.:

7.1. Функції «масової» та «елітарної» естетики дизайну: процеси демократизації, глобалізації, колаборації. Гендер і мистецькі практики. Інклюзивність проектної діяльності

7.2. Плюралізм, індивідуалізм, фетишизм дизайнерських і мистецьких творів, їх вплив на призначення (функції) речі.

Тема 8. Візуальна концептуалізація, контроверсійність мистецьких і дизайнерських практик. Багатовекторність розвитку в умовах сучасності.

8.1. Сильові та стилістичні амбіції арт-проектів сучасності. Перформативність і театралізація. Маркетингова залежність мистецьких і дизайнерських практик.

8.2. Інформативність та ідентифікація засобами дизайну. Доктрина естетичної функціональності та філософія еко-дизайну (сталого розвитку).

2 семінарське заняття (з Тем 5-8) Негативна сторона учасницьких мистецьких практик і позиція трансгресії дизайн-діяльності як наслідок впливу і популяризації партисипативного мистецтва (як концепт – неоднозначна оцінка): естетизація потворного і відразного.

Змістовний модуль 3. Нові реалії у розвитку мистецтва та дизайну початку ХХІ століття: візія та цінності майбутнього. Проектна концептуалістика.

Тема 9. Дизайн після епохи постмодернізму: ідеї, стратегії, новітні практики. Креативні індустрії як елемент стратегії постіндустріального розвитку. Економічна цінність та інноваційність.

9.1. Естетика фетишу. Брендівість. Айдентика. Репрезентативні практики дизайну.

9.2. Дизайн і культурно-дозвіллеві практики сучасності як зрушення останніх десятиліть. Хепенінг. Флешмоб. Перформанс.

Тема 10. Кітч і кемп як метанаративи сучасного дизайн-проекування.

Тема 11. Дизайнерські практики в контексті мереживо-цифрової культури: практики

участі, часова і соціальна перспективи розвитку, проблематика пропозицій та вибору.

Тема 12. Баланс приватного і публічного, барери і стимули культурної партисипації (стримуючі та стимулюючі чинники розвитку мистецьких і дизайнерських практик) в інформаційну добу.

3 семінарське заняття (з Тем 9 - 12) Мемі як коди мереживо-цифрової культури: тексти і контексти. Роль митців, дизайнерів і аматорів у їх створенні, поширенні, функціонуванні.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми дисципліни СДМП розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. Практичні та лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована на закріплення лекційних тем і підготовку семінарських завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни. Підсумком самостійної роботи є підготовка і захист індивідуальної тематичної роботи у формі презентації.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесу самостійної роботи. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачені письмові контрольні питання за темами дисципліни (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	В		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	С				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. За необхідності студент має спитати дозволу вийти з заняття (окрім заліку).

Вітається власна думка з теми заняття, аргументоване відстоювання позиції.

У разі неможливості проведення занять за розкладом з вагомих причин викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з групою.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропускати заняття без поважних причин неприпустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються. В разі пропуску студентом окремих

тем дисципліни, він повинен опрацювати їх самостійно та на наступному занятті показати викладачу конспект або відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Аспіранти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при написанні реферату і складанні заліку). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>; <https://saiup.org.ua/novyny/akadem-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
1-й семестр						
За розкладом	1	Лекційні/практичні/самостійні	Тема 1. На шляху до «синтезу мистецтв» і арт-дизайну: місія, стратегії, реальність	1/1/4		конспект
	2	Лекційні/практичні/самостійні	Тема 2. Дизайн як вид проектно-художньої діяльності.	1/1/4		конспект
	3	Лекційні/практичні/самостійні	Тема 3. Типологія сучасних мистецьких практик і класифікація в дизайні.	1/1/4		конспект
	4	Лекційні/практичні/самостійні	Тема 4. Культурна спадщина та її вплив на розвиток сучасного мистецтва і дизайну	2/1/4		конспект
	1-4	семінар	Актуальні культурно-мистецькі та дизайнерські практики в контексті творчих експериментів митців і дизайнерів першої половини ХХ століття: виклики, успіхи, проблеми	2	Реферат-повідомлення у формі презентації на визначену викладачем тему	Ілюстрована презентація і роздруківка приносяться на заняття
	5	Лекційні/самостійні	Тема 5. Художньо-образна проблематика в сучасному мистецтві: тенденції, інновації	2/6		конспект
	6	Лекційні/самостійні	Тема 6. Масовізація образно-стилістичного аспекту дизайну	2/6		конспект
	7	Лекційні/самостійні	Тема 7. Життя митця як арт-або дизайн-практика в контексті видовищної культури сучасності.	2/6		конспект
	2	3	4	5	6	7
	8	Лекційні/	Тема 8. Візуальна	1/1/4		конспект

	практичні/ самостійні	концептуалізація, контroversійність мистецьких і дизайнерських практик. Багатовекторність розвитку в умовах сучасності			
5-8	семінар	Негативна сторона учасницьких мистецьких практик і позиція трансгресії дизайн-діяльності як наслідок впливу і популяризації партисипативного мистецтва (як концепт – неоднозначна оцінка): естетизація потворного і відразного	2	Реферат- повідомлення у формі презентації на визначену викладачем тему	Ілюстрована презентація і роздруківка приносяться на заняття
9	Лекційні/ практичні/ самостійні	Тема 9. Дизайн після епохи постмодернізму: ідеї, стратегії, новітні практики. Креативні індустрії як елемент стратегії постіндустріального розвитку. Економічна цінність та інноваційність	1/1/4		конспект
10	Лекційні/ самостійні	Тема 10. Кітч і кемп як метанаративи сучасного дизайн-проектування	1/6		конспект
11	Лекційні/ самостійні	Тема 11. Дизайнерські практики в контексті мереживо-цифрової культури: практики участі, часова і соціальна перспективи розвитку, проблематика пропозицій та вибору	2/6		конспект
12	Лекційні/ самостійні/ самостійні	Тема 12. Баланс приватного і публічного, бар'єри і стимули культурної партисипації (стримуючі та стимулюючі чинники розвитку мист. і диз. практик) в інформаційну добу	2/6		конспект
2	3	4	5	6	7
9- 12	семінар	Меми як коди мереживо- цифрової культури: тексти і контексти. Роль митців, дизайнерів і аматорів у їх створенні, поширенні, функціонуванні	2	Реферат- повідомлення у формі презентації на визначену викладачем тему	Ілюстрована презентація і роздруківка приносяться на заняття
Залік					

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Презентації	0–45
2	Поточний контроль (семінарські заняття)	0–15
3	Складання заліку (захист реферату)	0–40
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент у повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок.
A	17–19	37–39	Студент у повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок. Презентація якісна та змістовна.
A-	16	36	Студент у повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок, є грамотно організована презентація.
B	12–15	32–35	Студент у повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок. Презентація не достатньо структурована.
C	8–11	22–31	Студент у повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматкуванням у презентації.
D	4–7	10–21	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматкуванням презентації
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної презентації, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час семінарських занять (2 за кожне), виступ на конференції або публікацію статті за індивідуальною темою дослідження, реалізованою в межах дисципліни (5). Максимальна кількість балів: 10.

КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ СФОРМОВАНІ В РЕЗУЛЬТАТІ ОСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ**Інтегральна компетентність:**

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі дизайну або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог [Стандарт вищої освіти України за спеціальністю «Дизайн» для другого (магістерського) рівня вищої освіти] Електронний ресурс. Режим доступу: <http://osvita.ua/master/spec-master/63144/>

Заплановані результати освоєння дисципліни (компетенції)	Програмні результати навчання
<p>ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті.</p> <p>ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. Додатково для освітньо-наукових програм:</p>	<p>ПРН 1. Генерувати ідеї для вироблення креативних дизайн-пропозицій, вибудовувати якісну та розгалужену систему комунікацій, застосовувати основні концепції візуальної комунікації у мистецькій та культурній сферах.</p> <p>ПРН 4. Представляти результати діяльності у науковому та професійному середовищі в Україні та поза її межами</p> <p>ПРН 10. Критично опрацьовувати художньо-проектний доробок українських і зарубіжних фахівців, застосовувати сучасні методики та технології наукового аналізу для формування авторської концепції, пошуку українського національного стилю.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p>	
<p>ФК 1. Здатність здійснювати концептуальне проектування об'єктів дизайну з урахуванням функціональних, технічних, технологічних, екологічних та естетичних вимог (за спеціалізацією).</p> <p>ФК 2. Здатність проведення проектного аналізу усіх впливових чинників і складових проектування та формування авторської концепції.</p> <p>ФК 4. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва та дизайну.</p>	<p>ПРН 14. Застосовувати інноваційні методи і технології роботи з матеріалом (за спеціалізаціями).</p> <p>ПРН-18. Планувати професійну діяльність у сфері дизайну відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку; провадити підприємницьку діяльність у сфері дизайну.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

На заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела з кожної окремої теми.

Основна:

1. Білодід Ю.М., Поліщук О.П. Основи дизайну: навч. посіб. К. : ПАРАПАН, 2004. 240 с.
2. Близнюк М. М. Екологічний напрям дизайнерської творчості. *Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції 8–10 квітня*. Херсон, 2015. С. 89-91.
3. Близнюк М. Екологічний дизайн: теоретичні основи, принципи, освітня складова. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2017. Вип. 33. С. 141-153.
4. Бойчук О.В. Пространство дизайнера. Харків : «Нове слово», 2013. 367 с.
5. Борисова Т. М. Напрями популяризації апсайклінгу в різних сферах дизайну. «Соціокультурні тенденції розвитку сучасного мистецтва та дизайну». *Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 листопада 2018 р.)*, ХНТУ / за ред. Якимчук О.В.. Херсон: ХНТУ, 2018. С. 292-294.
6. Варава А. Монографія “Крос-державне дослідження модної індустрії та його застосування до країн Східної Європи на прикладі України”, Україна. 2018. URL: <https://ucf.in.ua/storage/docs/06122018> (дата звернення: 19.09.2021).
7. Гардабхадзе І. А. Інновації у фешн-дизайні: оцінка, управління, ефективність. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2014. № 6. С. 16-19.

8. Гардабхадзе І. А. Оптимізація процесів пошуку інноваційних рішень у практиці художнього проектування сучасного костюма. *Вісник КНУКіМ :Серія «Мистецтвознавство»*. 2013. № 29. С. 38-45.
9. Гахова А. Ю., Єременко І. І. Апсайклінг: концепції вторинної переробки. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2021. №42 С
10. Гахова А. Ю., Єременко І. І. Архетипи в еко-дизайні костюму. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич, 2021. №41 С.59
11. Гахова А. Ю. Розвиток інноваційних технологій у виробництві екологічних тканин // *Інноваційні культурно-мистецькі аспекти в сучасній картині світу* : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 11-13 вер. 2019 р. Херсон, 2019. С. 235–237.
12. Гахова А. Ю., Єременко І. І. Вплив екологічних проблем на задачі дизайну одягу // *An integrated approach to science modernization: methods, models and multidisciplinary* : матеріали II міжнар. наук.-практ. конф., м. Відень, 24 вересня 2021 р. Відень/Вінниця, 2021. С. 465-467.
13. Гервас О. Теоретичні аспекти підготовки майбутніх інженерів-педагогів основам екодизайну. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. 2012. Вип. 2. С. 49-55.
14. Гладун О. Дизайн як формотворчий чинник у сучасній системі синтезу мистецтв. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2007. № 4. С. 3-13.
15. Даниленко В. Я. Дизайн України у світовому контексті художньо-проектної культури: Монографія. Харків : ХДАДМ; Колорит, 2005. 244 с.; іл.
16. Даниленко В. Я. Майбутнє європейського дизайну. Харків : Колорит, 2007. 197 с.
17. Єременко І. І., Гахова А. Ю. Тенденції сталої моди в дизайні одягу // *Теоретичні та практичні аспекти розвитку науки та освіти* : матеріали III міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 10-11 квітня 2021 р. Львів, 2021. №1 С. 24-26.
18. Лагода О. Дизайн костюма. *Практики репрезентацій: монографія*. Черкаси: Видавець Третяков О.М., 2018. 296 с.
19. Лагода О. Концептуальне підґрунтя проектно-художньої діяльності в умовах сучасності. II Всеукр. наук.-практич. конф.: Регіональний дизайн і освіта: потенціал сучасності. Черкаси: видавець Вовчок О.Ю., 2017. С. 180-183.
20. Лагода О. Формування нової методології навчання в дизайнерській освіті. Педагогічні аспекти підготовки викладачів з дизайну: сучасність і перспективи. ДО 2017. Харків: ХДАДМ, 2017. С. 62-64.

Допоміжна

1. Вербицький І. Партисипативні практики в культурі: веб-сайт. URL: <https://mistosite.org.ua/ru/articles/partysypatyvni-praktyky-v-kulturi>
2. Журба О. І. Екологізація як сучасна філософія проектування одягу. *Вісник КНУКіМ*. 2010. С. 73-77.
3. Заєць Д.О. Публічне мистецтво та актуалізація соціальної пам'яті у міському просторі Харкова [Електронний ресурс]: режим доступу: <https://sites.google.com/site/laborskult/projects>
4. Захарова С. О. Дизайн як культурний феномен: теоретико-методологічний аналіз. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2010. Вип. 42. С. 80–88.
5. Звенігородський Д. Л.. Екодизайн та його коефіцієнт корисної дії. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2009. № 6. С. 45-51.

6. Мусієнко Н. Public Art у просторі сучасного міста. Київська практика [Електронний ресурс]: режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/Spdr/2010_7/136-149.pdf
7. Чепелик О. Взаємодія архітектурних просторів сучасного мистецтва та новітніх технологій або мультимедійна утопія: монографія; Інститут проблем сучасного мистецтва АМУ. Київ: Хімджест, 2009. 260 с.
8. Чепелик О. Гендер та мистецька практика: веб-сайт. URL: <http://gender-sk.inf.ua/news/ad/item/gender-ta-mistecka-praktika-oksana-chepelik>
9. Фирсов Г.Г. Споры о понятии public art как отражение различных течений внутри самого public art [Електронний ресурс]: режим доступу: <http://propublicart.ru/publication?id=12>
10. Шугуров П. Монументальное искусство и public art [Електронний ресурс]: режим доступу: [http://www.33plus1.ru/Decor/Fine Monumental Art/ARTICLE/090215 Shugurov Monumental Public-art.htm](http://www.33plus1.ru/Decor/Fine_Monumental_Art/ARTICLE/090215_Shugurov_Monumental_Public-art.htm)